

Unicode number
201405311555345601

कृषि विकासाचा पुढील २५ वर्षांचा आराखडा तयार
करण्यासाठी डॉ. स्वामीनाथन यांच्या अध्यक्षतेखाली
गठीत करण्यात आलेल्या उच्चस्तरीय समितीच्या
अहवालातील शिफारशीची अंमलबजावणी
कृषि सप्तक योजना राबविणेबाबत-सन २००३-०४ ४

महाराष्ट्र शासन
शासन निर्णयक्रमांक कृसयो-१००३/प्र.क्र.१२७/२५-अ
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०००३२
दिनांक ३० मे, २००३

संदर्भ -

शासन निर्णय, कृषि व पशु विभाग, क्रमांक सशिफा-२००३/प्र.क्र.७/फ-५, दिनांक ३० एप्रिल २००३

प्रस्तावना -

डॉ. स्वामीनाथन यांच्या अध्यक्षतेखाली कृषि विकासाचा पुढील २५ वर्षांचा आराखडा तयार करण्यासाठी गठीत केलेल्या उच्चस्तरीय समितीने शासनास दिनांक ३१ डिसेंबर २००२ रोजी सादर केलेल्या समितीचा संपूर्ण अहवाल तत्त्वतः स्विकारण्यास संदर्भाधिन शासन निर्णय क्रमांक सशिफा-२००३/प्र.क्र.८/फ-५, दिनांक ३० एप्रिल २००३ अन्वये शासन मान्यता देण्यात आली आहे. उच्च स्तरीय समितीच्या अहवालातील शिफारशीबाबत योग्य ती कार्यवाही संबंधित विभागांमार्फत करण्यात येईल व या शिफारशीच्या अंमलबजावणीकरिता योजना तयार करणे, धोरण ठरविणे, आवश्यक अर्थसंकल्पित तरतूद करणे व राज्य शासनाची प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता घेणे इत्यादि कार्यवाही सर्व संबंधित विभागांनी तात्काळ सुरु करावी अशाही सूचना वरील संदर्भाधिन शासन निर्णयान्वये देण्यात आल्या आहेत. या अहवालातील सुमारे ३४७ शिफारशीपैकी कांही प्रमुख शिफारशींची अंमलबजावणी कृषि सप्तक या कार्यक्रमांतर्गत सन २००३-०४ पासून करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय -

डॉ. स्वामीनाथन यांच्या अध्यक्षतेखाली उच्चस्तरीय समितीच्या अहवालात प्रामुख्याने पाणलोट विकास, शाश्वत शेतीचा पर्याय, राज्यातील जमीन व हवामान विषयक परिस्थिती, विविध पिकांच्या उत्पादनाची व उत्पादकतेची पातळी वाढविणे, सुगंधी व वनोपधी उत्पादनाचे महत्व, सेंद्रीय शेती, एकात्मिक किड नियंत्रण, एकात्मिक पोषकद्रव्य व्यवस्थापन, महिलांचा शेतीतील कार्यक्षम सहभाग, माहिती तंत्रज्ञान शेतीकरिता उपयोग, कृषि मालाची निर्यात व वृद्धी, आंतरराष्ट्रीय शेती कराराच्या पार्वभूमीवर उभी ठाकलेली आव्हाने व प्राप्त झालेल्या संधीच्या अनुषंगाने करावयाची उपाययोजना इत्यादि कृषि विकासा संदर्भातील मुलभूत शिफारशी सादर केलेल्या आहेत. या शिफारशींतील खालील योजना कृषि सप्तक योजना म्हणून सन २००३-०४ पासून राबविण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे-

- १) पीक विमा योजना सर्व कोरडवाहू शेतक-यांसाठी टप्प्याटप्प्याने वाढविणे,
- २) कोरडवाहू शेतक-यांच्या उत्पन्नात भरीव वाढ होण्याकरिता सेंद्रीय शेती, एकात्मिक कीड नियंत्रण, गांढूळ खताचा वापर, जैविक खते व जैविक औषधांचे उत्पादन, इ. योजना मोठ्या प्रमाणात राबविणे तसेच सर्व शेतक-यांना मृद परिक्षण पत्रिका देणे,
- ३) शेतक-यांना कृषि व बाजार विषयक मार्गदर्शन उपलब्ध करून देण्यास महाराष्ट्र कृषि व फलोत्पादन माहिती व तंत्रज्ञ अभियान (माहिती) हाती घेणे आणि तंत्रज्ञान हस्तांतरणासाठी व्हर्च्युअल विद्यापिठाची स्थापना करणे,
- ४) कृषि मालाच्या गुणवत्ता चाचणीकरिता विविध प्रयोगशाळांची निर्मिती करणे व पणन माहिती केंद्रांचे जाळे उभारणे,

- ५) कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग वाढविणे,
- ६) शेती व संलग्न क्षेत्रात स्वयंरोजगार निर्मितीस मोठ्या प्रमाणात प्रोत्साहन देणे,
- ७) कृषि मंत्री यांचे अध्यक्षतेखाली राज्यातील कृषि व संलग्न विषयांशी निगडित प्रगतीशील शेतकरी, तज्ञ, शास्त्रज्ञ इत्यादींचा समावेश असणारी कृषि परिषद स्थापन करणे.

२. कृषि सप्तक योजने अंतर्गत उपरोक्त योजना सन २००३-०४ पासून राबविणेबाबत तपशीलवार मार्गदर्शक सूचना व अंमलबजावणीच्या कार्यवाहीची पध्दत, याकरिता उपलब्ध होणारी तरतूद इत्यादि बाबतचे योजनानिहाय प्रशासकीय व वित्तीय मान्यतेचे आदेश स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येत आहेत.

३. हे आदेश वित्त विभागाच्या सहमतीने त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक १८५/२००३/व्यय-१, दिनांक २० मार्च २००३ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

२२.०३.०३
(रेखा भिडे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति-

मा.राज्यपाल यांचे सचिव
मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव
मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव
सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
सर्व अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालयीन विभाग,
सर्व विभागीय आयुक्त,
कुलगुरु, डॉ. पंजाबराय देशमुख कृषि विद्यापिठ, अकोला,
कुलगुरु, महात्मा फुले कृषि विद्यापिठ, राहुरी,
कुलगुरु, डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापिठ, दापोली,
कुलगुरु, मराठवाडा कृषि विद्यापिठ, परभणी,
सदस्य सचिव, महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे,
व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ, मुंबई.
व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाण महामंडळ, अकोला.
आयुक्त कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
सर्व संचालक / सहसंचालक कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक,
सर्व जिल्हा अधिकांक कृषि अधिकारी,
सर्व उपविभागीय कृषि अधिकारी,
सर्व तालुका कृषि अधिकारी,
सर्व कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद,
महालेखापाल (लेखा परिक्षा/लेखा अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर,